

❖ عنوان: آسیب‌شناسی تعدد صندوق‌های بازنشستگی در کشور از منظر حقوقی و ارائه الگو برای ساماندهی آن‌ها در قالب لایه بیمه‌های پایه

❖ نوع خروجی حاصل از انجام پژوهش:

طرح پژوهشی ■ گزارش کارشناسی □ سند سیاست‌گذاری □

❖ عنوان برنامه راهبردی کلان و بخشی مرتبط با پژوهش:

«طرح پژوهشی»

استانداردترین تولید علمی شناخته شده است که منطبق با اصول علمی روش تحقیق انجام می‌شود. مراحل اجرای طرح پژوهشی شامل نیازسنجی پژوهشی (از طریق طرح سالانه نیازسنجی پژوهشی سازمان)، تعیین عنوان، شرح خدمات، دریافت پروپوزال، ارزیابی و تایید پروپوزال توسط شورای پژوهش، انعقاد قرارداد، انجام پژوهش، داوری علمی و تایید نهایی شورای پژوهش می‌باشد.

«سند سیاست‌گذاری»^۱

«سند سیاست‌گذاری»، گزارشی کوتاه، بی‌طرفانه و موجز در پاسخ به یک سوال مشخص یا راجع به یک مسئله خاص است که استاندارد صلاحیت برای تهیه سند سیاست‌گذاری، افراد خبره هستند. این گزارش شامل سه بخش زیر می‌شود.

- بخش اول که به آن «خلاصه مدیریتی»^۲ خواهیم گفت، بر روی جلد گزارش، ضمن بیان مشکل در یک یا دو سطر، به ارایه راهکارهای اجرایی منطقی برای آن در حداکثر نصف صفحه می‌پردازد.
- بخش دوم که گزارش اصلی را تشکیل می‌دهد و در ۳ تا ۵ صفحه مطابق چارچوب تعیین شده تهیه می‌شود، «پیشنهادات سیاست‌گذاری»^۳ نامیده می‌شود.
- بخش سوم که به تحلیل دقیق موضوع و ارایه اسناد پشتیبان آن می‌پردازد، «یادداشت سیاست‌گذاری»^۴ نام دارد. هر یک از این سه بخش برای اهداف خاص و مخاطبان ویژه خود تهیه می‌شوند.

«گزارش کارشناسی»

شامل ارایه یک گزارش کامل در خصوص یک موضوع خاص مورد نظر است که به یک فرد مجری با سطح صلاحیت حداقل «محقق» واگذار می‌شود تا در مدت زمان چند روز تا حداکثر ۳ ماه، گزارش مورد نظر را منطبق با فرمت ارایه شده تهیه و ارایه نماید.

1. Policy Paper
2. Managerial Brief
3. Policy Brief
4. Policy Paper

❖ بیان و توصیف مسئله

در چند دهه اخیر بحث در مورد بحران‌های مالی و اقتصادی و همچنین تغییرات جمعیتی در دنیا اوج گرفته است. این تغییرات بر جنبه‌های مختلف اقتصادی جوامع از جمله صندوق‌های بازنشستگی اثرگذار است که سیستم‌های بازنشستگی در ایران نیز از این قاعده مستثنی نیستند. در بین راهکارهای مختلفی که برای عبور از مشکلات صندوق‌ها و تقویت پشتوانه مالی سیستم‌های بازنشستگی مطرح می‌شود، یکی از سازوکارهای اصلاحی پیشنهادی یکپارچه‌سازی و ادغام صندوق‌ها است. این پیشنهاد از سوی دیگر ناشی از توجه به «رفتار برابر» به‌عنوان یکی از اصول مهم تأمین اجتماعی است که ایجاب می‌کند شرایط برخورداری از مزایای تأمین اجتماعی برای آحاد بیمه‌شدگان یک کشور یکپارچه و منسجم باشد. به منظور یکپارچه‌سازی صندوق‌ها، بررسی چند پیش‌نیاز از جمله نحوه تأمین مالی، نحوه ایفای تعهدات و نحوه حفظ ارزش وجوه و ذخائر الزامی می‌باشد. علاوه بر این، ایجاد نظام تأمین اجتماعی چندلایه در کشور نیازمند تعیین تکلیف لایه بیمه‌های پایه و نوعی تقسیم کار بین صندوق‌ها جهت ایجاد پوشش حداکثری و مکفی است. جمیع این موارد سبب شده است تا برخی کارشناسان حرکت به سمت انسجام‌بخشی و یکپارچگی طرح‌های بازنشستگی کشور را توصیه کنند، موضوعی که در ماده ۱۱۳ قانون مدیریت خدمات کشور نیز به آن تأکید شده، اما به لحاظ قانونی و اجرایی تاکنون راه به جایی نبرده است.

از مهم‌ترین مشکلات قانونی در این خصوص ابهام موجود در قوانین می‌باشد؛ به‌عنوان مثال، ماده واحده قانون اصلاح ماده ۱۱۳ قانون مدیریت خدمات کشوری در خصوص مفهوم عبارت «تجمع» و «اقدامات قانونی دولت» ابهام دارد؛ زیرا دقیقاً معلوم نیست منظور از «تجمع» کلیه صندوق‌های بازنشستگی چیست و چه تفاوتی با «ادغام» صندوق‌ها و یا «یکپارچگی» آنها دارد. صرف‌نظر از ابهامات قانونی، وحدت و یکپارچگی صندوق‌های بازنشستگی از نظر اجرایی نیز همواره با مشکلاتی مواجه بوده است؛ به گونه‌ای که در عمل از زمان تصویب قانون مدیریت خدمات کشوری تاکنون در مورد برخی از صندوق‌های بازنشستگی مجادله‌های فراوانی را ایجاد کرده است. یکی از این مجادلات مربوط به تفاوت وضعیت صندوق‌ها در کشور (از نظر مالی، تعداد و نوع جمعیت تحت پوشش و مانند آن) است که این امر یکپارچه‌سازی قوانین را دشوار می‌سازد.

شایان ذکر است که برای بررسی ادغام صندوق‌ها، علاوه بر اینکه شرایط صندوق‌ها باید مورد بحث قرار گیرد، حقوق ذینفعان و تغییرات آن نیز باید بررسی شود.

با توجه به این توضیحات، هدف از این پژوهش واکاوی جنبه‌های حقوقی ایجاد وحدت رویه و یکپارچگی میان صندوق‌های بازنشستگی کشور است تا از این طریق مشکلات قانونی و اجرایی این اصلاحات شناسایی شود و به سوالات و بحث‌های مطرح در این خصوص پاسخ داده شود. برطرف سازی ابهام حقوقی این موضوع می‌تواند نکته شروع مفیدی باشد که به یکپارچه‌سازی و یا ادغام صندوق‌های بازنشستگی می‌کند.

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

فرم درخواست طرحنامه (RFP)

❖ اهداف

هدف کلی:

آسیب شناسی تعدد صندوق های بازنشستگی در کشور از بعد حقوقی و ارائه الگو برای ساماندهی آنها در قالب لایه بیمه های پایه

اهداف اختصاصی:

بررسی مبانی حقوقی جهت ادغام و یکپارچه سازی صندوق های بازنشستگی
بررسی نحوه تأمین مالی، نحوه ایفای تعهدات و نحوه حفظ ارزش وجوه و ذخائر از منظر حقوقی
تبیین ابهام و تعارضات موجود بین قوانین مختلفی که در این حوزه وجود دارد و ارائه راهکار جهت حل آنها

❖ محدوده مکانی

...

❖ زمان مورد انتظار اجرای پژوهش

۱۰ ماه

❖ شرح خدمات و خروجی های مورد انتظار

- ۱) آسیب شناسی تعدد صندوق های بازنشستگی در کشور از بعد حقوقی
- ۲) بررسی وضعیت موجود حقوقی در خصوص ساختار، تشکیلات و صلاحیت های صندوق های بازنشستگی کشور
- ۳) بررسی الگوهای ساماندهی صندوق ها با تاکید بر تجربه سایر کشورها
- ۴) بررسی مبانی حقوقی جهت یکپارچه سازی و ساماندهی صندوق های بازنشستگی
- ۵) پیش بینی مهم ترین موانع قانونی جهت یکپارچه سازی و ساماندهی صندوق های بازنشستگی و ارائه راهکار متناسب با وضع موجود
- ۶) امکان سنجی حقوقی و بررسی آثار احتمالی یکپارچه سازی و ساماندهی صندوق های بازنشستگی
- ۷) ارائه بسته پیشنهادی برای یکپارچه سازی و ساماندهی صندوق های بازنشستگی و تجمیع و تنقیح قوانین در صورت امکان

فرم درخواست طرحنامه (RFP)

موسسه عالی پژوهش‌های ایران

نام و امضاء معاون یا بالاترین مقام اجرایی حوزه:

نام و امضاء نماینده تام الاختیار معاونت/کارفرما:

نام و امضاء مدیر گروه پژوهشی موسسه:

نام و امضاء معاون پژوهشی موسسه:

تاریخ تکمیل فرم: